

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 18 września 2009 roku

Organizatorzy i Uczestnicy
Gali Jubileuszowej z okazji
XX-lecia Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej

Szanowni Państwo!

Serdecznie pozdrawiam organizatorów i wszystkich uczestników Gali Jubileuszowej XX-lecia Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej. Twórcom, kierownictwu i pracownikom Fundacji przekazuję wyrazy uznania i gratulacje z okazji jubileuszu. Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej jest nie tylko równolatkiem przemian politycznych i społecznych w naszym kraju, ale też poprzez swoją działalność w służbie idei Polski samorządnej wzmacnia je i wspiera.

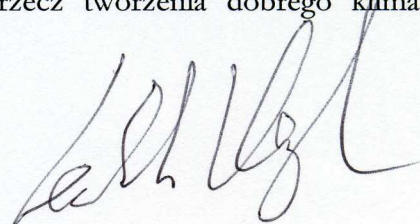
Przed 1989 rokiem opresyjne państwo skutecznie zniechęcało Polaków do myślenia w kategoriach aktywności obywatelskiej. Charakterystyczna dla systemów totalitarnych nieufność do własnych obywateli łączyła się z manipulacją pojęciami związanymi z obywatelstwem i społecznikowską działalnością. Wprawdzie to właśnie wielki społeczny ruch „Solidarności” zachwiał podstawami tego systemu, jednak trwające dziesięciolecia polityczne ubezwłasnowolnienie Polaków wywarło zdecydowanie negatywny wpływ na ich gotowość do podejmowania odpowiedzialności za swoje najbliższe otoczenie. Dlatego odtworzenie w Polsce samorządu terytorialnego w 1989 roku było jednym z najważniejszych kroków na drodze od systemu komunistycznego ku silnie zakorzenionej, stabilnej demokracji. Rozwinięty i trwały ład demokratyczny ma bowiem wielopoziomowy charakter, a o jego wartości świadczy w pierwszym rzędzie jakość relacji obywatela z władzą lokalną.

Można powiedzieć, że polska demokracja lokalna wspiera się na dwóch filarach. Jednym z nich jest administracja samorządowa, która powinna być jak najbliżej obywatela, działać profesjonalnie i sprawnie. Ten instytucjonalny wymiar lokalnej demokracji znajduje swój wyraz w wyborach samorządowych, w codziennej praktyce władz gmin, powiatów i województw. Drugim wymiarem jest potencjał aktywności, entuzjazmu i energii Polaków. Społeczeństwo obywatelskie jeszcze w naszym kraju nie okrzepło, brakuje mu tak silnego zakorzenienia, jak w państwach, w których demokracja miała szansę rozwijać się dłużej. Świadczy o tym choćby wciąż niewielka, w porównaniu z krajami zachodnimi, liczba powoływanych stowarzyszeń. Ważne jednak, że Polacy coraz częściej udowadniają, że potrafią się zorganizować, by wspólnie radzić sobie z lokalnymi wyzwaniem czy problemami. I aktywność ta nie jest wyznaczana przez wykształcenie czy miejsce zamieszkania. Badania pokazują, że to w polskich wsiach i miasteczkach poczucie solidarności społecznej jest najsilniejsze. Ilustruje to choćby przykład małych szkół wiejskich, z których wiele zostało uratowanych przed zamknięciem przez spontaniczne, dobrowolne inicjatywy rodziców.

W naszym kraju, który dopiero od dwudziestu lat rozwija struktury demokratycznego i praworządnego ustroju, oba filary – instytucjonalny i obywatelski – wymagają znaczącego wsparcia i stałej pomocy. Przede wszystkim ze strony państwa, które powinno dbać o to, by instytucje polskiej demokracji już na swoim podstawowym poziomie działania przyciągały, a nie zniechęcały obywateli. Nie mniej ważne jest w tym kontekście zapewnienie odpowiednich środków na rozwój samorządności. Państwo powinno podejmować starania, by podglebie naszej demokracji, jakim jest aktywność obywatelska, nie wysychało. Oddolne inicjatywy i lokalne stowarzyszenia witać trzeba z radością, tworzyć dla nich sprzyjające warunki rozwoju. Demokracja, silna obywatelskim zaangażowaniem, umacnia bowiem państwo, jednocześnie dostarczając mu nowej energii.

Znaczącą rolę w rozwoju demokracji lokalnej mają do odegrania organizacje pozarządowe, takie, jak działająca od dwudziestu lat Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. Przez ostatnie dwie dekady stali się Państwo największą organizacją szkolącą radnych i urzędników samorządowych wszystkich szczebli. Milion uczestników kursów, 17 ośrodków na terenie całej Polski, 4 wyższe szkoły administracji publicznej – to miara sukcesu Fundacji w minionym dwudziestoleciu. Ale Państwa wsparcie dotyczy nie tylko pierwszego, instytucjonalnego filaru demokracji lokalnej. Na podkreślenie zasługuje także Państwa zaangażowanie w rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Znalazło ono wyraz w licznych prowadzonych przez Fundację programach, których celem było wspieranie społecznikowskich inicjatyw, edukacja obywatelska młodzieży, szkolenia dziennikarzy współpracujących z lokalnymi mediami czy przeciwdziałanie poczuciu społecznej bezradności.

Wszystkie te inicjatywy i programy zasługują na podziw i uznanie. Wyrazem tego są odznaczenia, które mam dziś przyjemność przyznać wieloletnim działaczom Fundacji, naukowcom zaangażowanym w programy edukacyjne oraz gronu pracowników Fundacji. Wszystkim Państwu dziękuję za dotychczasowy wysiłek i serdecznie gratuluję. Z okazji jubileuszu proszę przyjąć życzenia powodzenia w Państwa dalszej działalności na rzecz tworzenia dobrego klimatu dla obywatelskiej aktywności Polaków.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Lech Wałęsa', written in a cursive style.